

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра бібліотекознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

другий рівень

(назва рівня вищої освіти)

напрямок підготовки

02 Культура

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

029 інформаційна, бібліотечна та архівна справа

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

кваліфікація **Магістр**

(назва спеціалізації)

факультет

соціальних комунікацій

(назва факультету.)

Харків — 2016__ рік

Робоча програма **ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ**
РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: **Харківська державна академія культури**

Розробники: Г. В. Шемаєва, доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри бібліотекознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри бібліотекознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

протокол від “ 27 ” серпня 2016__ року № 1

Завідувач кафедри бібліотекознавства та соціальних комунікацій

_____

(підпис)

(І.О. Давидова)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань <u>02 Культура</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>029 інформаційна, бібліотечна та архівна справа</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		5-й	5-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр	
(назва)		9-й	9-й
Загальна кількість годин - 108	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>магістр</u>	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: 2 аудиторних – 34 самостійної роботи студента - 74		14 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		16/4 год.	4/2 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		74 год.	96 год.
	Індивідуальні завдання: -.		
Вид контролю: іспит			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 34/74

для заочної форми навчання – 12/96

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формування у студентів усвідомлення значення інтелектуальної власності в соціально-економічному розвитку суспільства.

Завдання: ознайомити студентів зі складовими міжнародної системи охорони інтелектуальної власності та системою органів управління в сфері охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні; розглянути особливості охорони прав інтелектуальної власності у сфері культури і мистецтва; ознайомити зі специфікою захисту прав інтелектуальної власності; розкрити характерні інфраструктурні особливості бібліотеки в системі інтелектуальної власності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: головні поняття та категорії інтелектуальної власності; особливості системи правової охорони та захисту об'єктів інтелектуальної власності в Україні; основні законодавчі акти в сфері інтелектуальної власності; права автора, виконавця, виробника фонограм та аудіограм, організацій мовлення, їх спадкоємців та правонаступників; права бібліотеки як каналу, об'єкту та суб'єкту права інтелектуальної власності, основні функції національного органу інтелектуальної власності; статус і структуру Всесвітньої організації інтелектуальної власності; види договірних відносин у сфері інтелектуальної власності; порядок реєстрації об'єктів інтелектуальної власності; особливості колективного управління правами інтелектуальної власності; підходи до оцінки та методи оцінки вартості об'єктів інтелектуальної власності; порядок захисту особистих і майнових прав володарів авторського і суміжного прав, специфіку бібліотечної діяльності в системі інтелектуальної власності.

вміти: орієнтуватися в нормах законодавства України з питань інтелектуальної власності; розрізняти об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності; визначати факт порушення прав власників об'єктів інтелектуальної власності; складати договори на передачу майнових прав; застосовувати рекомендації національного органу інтелектуальної власності що правомірності використання об'єктів інтелектуальної власності в Інтернеті.

мати навички: застосування джерел права інтелектуальної власності; здійснення передачі майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності шляхом укладання договорів; оформлення заявки на реєстрацію авторського права; організації трансферу об'єктів, що охороняються правом інтелектуальної власності; організації інформаційно-бібліотечного забезпечення сфери інтелектуальної власності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Система Інтелектуальної власності

Тема 1. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціокультурному розвитку суспільства

Тема 2. Суб'єкти і об'єкти інтелектуальної власності

Тема 3. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності

Тема 4. Державна система охорони інтелектуальної власності

Тема 5. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 2. Охорона та захист прав інтелектуальної власності

Тема 6. Мета і принципи правої охорони інтелектуальної власності.

Тема 7. Авторське право і суміжні права

Тема 8. Право промислової власності

Тема 9. Передача майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності

Тема 10. Захист прав інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 3.

Тема 11. Інформаційні системи і бази даних у сфері інтелектуальної власності

Тема 12. Інформаційно-бібліотечне забезпечення сфери інтелектуальної власності.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. СИСТЕМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ												
Тема 1. Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціокультурному розвитку суспільств	6	2				4	8	2				4
Тема 2. Суб'єкти і об'єкти інтелектуальної власності	8		2			6	8					8
Тема 3. Система законодавства про інтелектуальну власність	10		2			8	8					8
Тема 4. Державна система охорони інтелектуальної власності	12	2	2			8	6					6
Тема 5. Міжнародна система охорони інтелектуальної власності	10	2	2			6	6					6
Разом за змістовим модулем 1	46	6	8			32	36	2				34
Змістовий модуль 2. ОХОРОНА ТА ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ												
Тема 1. Мета і принципи правої охорони інтелектуальної власності	6					6	8					8
Тема 2. Авторське право і суміжні права	14	2	2	2		8	16	2	2	2		10
Тема 3. Право промислової власності	10	2	2			6	8					8
Тема 4. Передача майнових прав на об'єкти інтелектуальної	10		2			8	10					10

власності												
Тема 5. Захист прав інтелектуальної власності	6	2				4	6					6
Разом за змістовим модулем 2	46	6	6	2		32	48	2	2	2		42
Змістовий модуль 3. ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ												
Тема 1. Інформаційні системи і бази даних у сфері інтелектуальної власності	6		2			4	12		2			10
Тема 2. Інформаційно-бібліотечне забезпечення сфери інтелектуальної власності	10	2		2		6	12	2				10
Разом за змістовим модулем 3	16	2	2	2		10	24	2	2			20
Усього годин	108	14	16	4		74	108	6	4	2		96

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Авторське право і суміжні права	2
2	Інформаційно-бібліотечне забезпечення сфери інтелектуальної власності	2

6. Теми практичних занять

7.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Суб'єкти і об'єкти інтелектуальної власності	2
2	Система законодавства у сфері інтелектуальної власності	2
3	Державна система охорони інтелектуальної власності	2
4	Міжнародна система охорони інтелектуальної власності	2
5	Авторське право і суміжні права	2
6	Право промислової власності	2
7	Передача майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності	2
8	Інформаційні системи і бази даних у сфері інтелектуальної власності	2
	Разом	16

8. Теми лабораторних занять

Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Місце і роль інтелектуальної власності в економічному і соціокультурному розвитку суспільства	4
2	Суб'єкти і об'єкти інтелектуальної власності	6
3	Система законодавства про інтелектуальну власність	8
4	Державна система охорони інтелектуальної власності	8
5	Міжнародна система охорони інтелектуальної власності	6
6	Мета і принципи правої охорони інтелектуальної власності	6
7	Авторське право і суміжні права	8
8	Право промислової власності	6
9	Передача майнових прав на об'єкти інтелектуальної власності	8
10	Захист прав інтелектуальної власності	4
11	Інформаційні системи і бази даних у сфері інтелектуальної власності	4
12	Інформаційно-бібліотечне забезпечення сфери інтелектуальної власності	6
	Разом	74

9. Індивідуальні заняття

Не передбачено

10. Методи навчання

У процесі лекційних занять використовуються: лекції-презентації, лекції-бесіди, лекції-дискусії, пояснення. Під час практичних занять застосовуються: метод задачних рішень, групові завдання; робота з нормативно-законодавчими актами; самостійна робота.

11. Методи контролю

Опитування, перевірка самостійної роботи, тестування. Для контролю засвоєння дисципліни передбачено іспит.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота												Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	100
6	8	10	8	8	4	12	8	10	8	8	10	

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення ТЕКСТИ ТА КОНСПЕКТИ ЛЕКЦІЙ

1. Шемаєва Г. В. Інтелектуальна власність. Конспект лекцій для студентів вищих навчальних закладів за напрямками підготовки «Культура» та «Мистецтво» / Г. В. Шемаєва. — Харків: Харк. держ. акад. культури, 2014. — 264 с

ЗАКОНИ УКРАЇНИ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

1. Про охорону авторських прав і суміжних прав
2. Про охорону прав на винаходи і корисні моделі
3. Про охорону прав на зазначення походження товарів
4. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг
5. Про захист від недобросовісної конкуренції.

КОНЦЕПЦІЇ

КОНЦЕПЦІЯ реформування державної системи правової охорони інтелектуальної власності в Україні: затвержена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 1 червня 2016 р. № 402 – <http://zakon3.rada.gov.ua>

14. Рекомендована література

Основна

6. Авторське право для бібліотекарів: Підручник / [Пер. з англ. О. Васильєва]. – К.: ТОВ «ІММ «ФРАКСІМ», 2015. – 196 с.
7. Антонов В.А. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право / В.А. Антонов. — К. : КНТ, 2005. — 518 с.
8. Атаманова Ю.Є. Право інтелектуальної власності: система міжнародно-правового регулювання / Ю.Є. Атаманова . — Х. : ПП»ДИВ», 2004. — 48 с.
9. Базилевич В.Д. Інтелектуальна власність : підручник / В.Д. Базилевич. — К. : Знання, 2006. — 432 с.
10. Жаров В.О. Захист права інтелектуальної власності / В.О. Жаров. — К. : Ін-т інтел. Власн. І права, 2004. — 64 с.
11. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник / За ред. д.т.н. Цибульова П.М. — К.: УкрІНТЕІ, 2006. — 276 с.

Допоміжна

12. Авторское право и библиотеки : рук. для библи. и информ. работников / [Я. Л. Шрайберг и др.] ; Гос. публ. науч.-техн. б-ка России. — М. : ГПНТБ России, 2007. — 47 с.
13. Андрошук Г. Право інтелектуальної власності на неоригінальні бази даних : аналіз регіонального і національного законодавства / Г. Андрошук // Інтелектуальна власність. — 2006. — № 4. — С. 37-44.
14. Бакулина Ю. В. Взаимодействие интеллектуальной собственности и духовности / Ю. В. Бакулина // Вестник Челябинского государственного университета. Философия. Социология. Культурология. — 2011. — № 2. — С. 32-34.
15. Бесемер Х. Медиация. Посредничество в конфликтах. — Калуга : Духовное познание, 2004. — 176 с.
16. Близнац И. Авторское право : неустойчивое равновесие и поиск компромиссов / И. Близнац // Университетская книга. — 2012. — № 6.
17. Бойкова О.Ф. Библиотечная практика и авторское право: Науч.-практ. пособие / О.Ф. Бойкова. – М. : Либерия, 2004. – 115 с.
18. Борисова, Е.И. Викулин А.А. Защита автора? Или Как «запретительные нормы» покушаются на свободу доступа к информации // Библиотечное дело. — 2009. — № 13 (103). — С.11-13.
19. Бубенко П. Т. Інтелектуальна власність: навчальний посібник / П. Т. Бубенко, В. В. Величко, С. М. Глухарев; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 215 с.
20. Верба І. І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / І. І. Верба, В. О. Коваль; за ред. С. В. Чікіна. — К. : НТУУ «КПШ», 2013. — 262 с.
21. Вопросы авторского права в деятельности библиотек Беларуси. — Минск : НБ Беларуси, 2012. — 34 с.
22. Всемирная организация интеллектуальной собственности. Обзор деятельности // НТБ. — 2001. — № 6. — С. 57-63.

23. Ганжуров Ю. Охорона авторського права у видавничій галузі : проблемні питання / Ю. Ганжеров // Теорія і практика інтелектуальної власності. — 2010. — № 6. — С. 11-13.
24. Гуцол Г. Електронні бібліотеки: проблемні питання видавництва, бібліотек, обов'язкового примірника, авторського права / Г. Гуцол // Вісн. Кн. палати. — 2010. — №10. — С. 48–49.
25. Дмитришин В.С. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні /В.С. Дмитришин, В.І. Березанська. — К. : Вірлен, 2005. — 312 с.
26. Дроб'язко В. Колективне управління авторським правом і суміжними правами: європейський досвід і національна практика / В. Дроб'язко. — К.: ПП "Авокадо", 2006. — 88 с.
27. Економіко-правові проблеми у сфері інтелектуальної власності : монографія. — К. : Видавничий дім «ІнЮре», 2006. — 264 с.
28. Ієвіня О.В. Право інтелектуальної власності: схеми та роз'яснення: навч. посіб. / О.В. Ієвіня. — К.: КНТ, 2007. — 264 с.
29. Интеллектуальная собственность и библиотека // Библиотекосведение. — 2008. — № 2. — С.
30. Интеллектуальная собственность, генетические ресурсы, традиционные знания и традиционные выражения культуры: общий обзор. — WIPO (Всемирная организации интеллектуальной собственности), 2015. — 56 с.
31. Коноваленко В. Авторское право: автору, редактору, издателю / В. Коноваленко. — Х. : Фактор, 2007. — 496 с.
32. Кохановська О.В. Теоретичні проблеми інформаційних відносин у цивільному праві: моногр. / О.В. Кохановська. — К.: Вид-во поліграф. центр «Київський ун-т». — 2006. — 463 с.
33. Кругових С. Авторське право в діяльності сучасної бібліотеки в умовах Інтернет-середовища / С. Кругових // Вісн. Кн. палати. —2005. — №7. — С. 31–32.
34. Медиация - искусство разрешать конфликты. Знакомство с теорией, методом и профессиональными технологиями : составители : Герда Мета, Галина Похмелкина. — М., изд-во "VERTE", 2004. — 320 с.
35. Оуэн Л. Борьба с Интернет-пиратством. Инициативы Британской издательской отрасли / Линетт Оуэн [Электронный ресурс]. — доступ : www.unkniga.ru
36. Права интеллектуальной собственности в США : док. : комент. — М. : Либерия, 2002. — 143 с.
37. Право інтелектуальної власності: підручник для студентів вищих навч. закладів / за ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. — К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2006. — 720 с.
38. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В. П. Воробйов та ін. — К. : Слово, 2006. — 1104 с.
39. Судариков С. А. Авторское право : учеб. / С. А. Судариков. — М. : Проспект, 2011. — 464 с.
40. Тимошик М. Книга для автора, редактора, издавця. — К. : Наша культура і наука, 2006.
41. Управление интеллектуальной собственностью : учеб.-метод. пособие для подготовки магистров / Л. С. Валинурова, О. Б. Казакова, Э. И. Исхакова, Н. З. Мазур. —Уфа : БАГСУ, 2012. — 61 с.
42. Филиппова Л. Я. Компьютерная этика: Морально-этические и правовые нормы для пользователей компьютерных сетей : Учеб. пособие / Л. Я. Филиппова, В. С. Зеленецкий; Харьк. гос. акад. культуры и др. — Х.: Кроссроуд, 2006. — 209 с.
43. Фирсов В. Р. Работа библиотек в условиях современного авторского права : российская и международная практика / РБА, МФБА. — СПб., 2009. — 112 с.
44. Хакетт Т. TLIB – Договор по библиотекам и архивам / Тереза Хакетт [Электронный ресурс]. — Доступ: www.ifla.org/files/clm/publications/tlib.pdf
45. Черевко Г. В. Інтелектуальна власність : навч. посібник / Г. В. Черевко. — К. : Знання, 2008. — 412 с.
46. Штефан О. О. Авторське право і суміжні права у рекламі / О. О. Штефан, А. С. Штефан. — К.: Лазурит-Поліграф, 2009. — 144 с.
47. Штефан О. О. Деякі омани в авторському праві / О.О. Штефан, А.С. Штефан. — К.; ТОВ "Лазурит - Поліграф", 2007. — 52 с.

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт Світової організації інтелектуальної власності (WIPO) – www.wipo.int
2. Сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі – www.me.gov.ua
3. Сайт інституту інтелектуальної власності – www.uipv.org
4. Сайт Українського агентства з авторських і суміжних прав – <http://uacr.kiev.ua>

5. НДУ інтелектуальної власності – www.ndiiv.org.ua
6. Цифрова патентна бібліотека – <http://library.ukrpatent.org>
7. Журнал «Інтелектуальна власність» - www.intelvas.com.ua